

УДК 330

Шацька З.Я., к.е.н., доцент
Тесленко А.В., аспірант
Київський національний університет
технологій та дизайну, м. Київ, Україна

ВПРОВАДЖЕННЯ СМАРТ-СПЕЦІАЛІЗАЦІЇ В ДІЯЛЬНІСТЬ ПІДПРИЄМСТВ СФЕРИ ПОСЛУГ

Смарт-спеціалізація виникла як концепція стратегії Європейського Союзу для покращення регіональних економік та створення конкурентоспроможних підприємств. Відповідно в цьому напрямі сфера економічної діяльності дає можливість зосередитись на конкретній області або країні для досягнення розвитку, впровадження інновацій, створення нових робочих місць. Ключова ідея полягає в тому, щоб проаналізувавши проблемні сектори, створити та реалізувати план розвитку не тільки від ініціативи Європейського Союзу, а й з залученням на урядовому рівні країни. Це може включати в себе створення спеціалізованих інноваційних секторів, розвиток технологічних платформ, підтримку досліджень та залученню інвестицій [1].

Впровадження смарт-спеціалізації в діяльність підприємств в сфері послуг потрібне для визначення перспективної стратегії відповідно до потреб ринку. В Україні вже давно виникла потреба в перегляді підходів до стратегічного управління розвитком регіонів [2]. Ця необхідність обумовлена не лише низьким рівнем економічного розвитку окремих регіонів, але й наростаючою необхідністю інтеграції нашої держави в європейський ринок та активним включенням у глобальні ланцюги створення доданої вартості. Цей процес передбачає пристосування вітчизняної економічної системи до європейських стандартів та тенденцій, з метою забезпечення конкурентоспроможності та сталого розвитку. На сьогоднішній день в Україні визначено п'ять пріоритетних напрямів смарт-спеціалізації в сфері послуг:

1. Інформаційні та комунікаційні технології (ІКТ). Цей напрямок охоплює розробку програмного забезпечення, надання ІТ-послуг, аутсорсинг, електронну комерцію та інші ІТ-рішення.

2. Професійні та ділові послуги. До цього напрямку належать послуги у сфері бухгалтерського обліку, аудиту, консалтингу, юридичних послуг, маркетингу, реклами та інших.

3. Туризм та гостинність. Розвиток цього напрямку може стимулювати економічне зростання та створити нові робочі місця у вітчизняній сфері послуг.

4. Транспортно-логістичні послуги. Україна має вигідне географічне положення та розвинену транспортну інфраструктуру, що робить її основним транспортним хабом. Розвиток цього напрямку може покращити зв'язність країни зі світовим ринком та сприяти зростанню експорту.

5. Послуги у сфері охорони здоров'я. Розвиток цього напрямку сприятиме розвитку медичного туризму та експорту медичних послуг.

Розглянемо впровадження смарт-спеціалізації на прикладі сервісного центру з ремонту побутової техніки. Даний сервіс центр може здійснювати різні види ремонту: від смартфонів до посудомийних машин і вже досяг деяких масштабів, але зупинив свій розвиток на даному етапі. Перспективними напрямками впровадження смарт-спеціалізації в діяльність підприємства є:

- підтримання швидкості зворотного зв'язку з клієнтом, надання консультацій по напрямкам, створення call-центру;

- побудова партнерської мережі може призвести до пришвидшення процесу виконання ремонту, шляхом передачі замовлення на той чи інший сервісний центр з яким підписаний договір, особливо в віддалених регіонах України;

- враховуючи сучасні реалії та попит клієнтів можна визначити, що рекламування підприємства сфери послуг на інтернет-платформах та соціальних мереж дає можливість розширити аудиторію, а брендування

продукції, наприклад наліпка логотипу на упаковці, дозволить збільшити її пізнаваність [3; 5];

- орієнтація на фокус спеціалізованих послуг. Замість надання широкого спектру послуг, підприємства можуть зосередитися на сегментах, де вони мають експертні знання, а також шукати можливості для співпраці з іншими підприємствами, дослідницькими установами або урядовими органами для спільного розвитку інноваційних рішень та вирішення спільних проблем.

Впровадження смарт-спеціалізації в сфері послуг вимагає від підприємств гнучкості, відкритості до інновацій та готовності до співпраці з іншими учасниками ринків членів країн ЄС і має значний потенціал для розвитку української економіки. За умов подолання викликів та ефективної реалізації стратегії смарт-спеціалізації Україна може стати одним із лідерів у сфері надання високоякісних послуг на світовому ринку.

Література

1. Яцюк О. С. Смарт-спеціалізація розвитку регіону як важливий напрям підвищення його конкурентоспроможності та інноваційної активності. *Науковий вісник Івано-Франківського національного технічного університету нафти і газу. Серія Економіка та управління в нафтовій і газовій промисловості*. 2018. № 2. С. 54-60.

2. Патицька Х. О. Стратегія смарт-спеціалізації в контексті забезпечення конкурентоспроможності регіону: теоретичний аспект. *Ефективна економіка*. 2019. Вип. №11. DOI: 10.32702/2307-2105-2019.11.53

3. Morgan K. Smart specialization for regional innovation: Underpinning effective strategy design (Work package 4). 2014. URL: <http://orca.cf.ac.uk/78221/1/Underpinning%20Effective%20Strategy%20Design.pdf>

4. Родченко В. Б., Белявцева В. В., Хрипунова Д. М. Дослідження доменів в розрізі формування стратегії смарт спеціалізації. *Соціальна економіка*. 2018. Вип. 56. С. 69-77.

5. Чернявська О.В., Рафальська О.М. Методика оцінки ефективності механізму забезпечення фінансової стійкості підприємства споживчої кооперації України. *Науковий вісник Полтавського університету економіки і торгівлі*. 2011. № 4. С. 317–321.